

כַּנְיָנִי בַּיִת לֹזִי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

ראה

גליון מס' 549

יציאת שבת: י"ם 19:42, ת"א 19:45

כניסת שבת: י"ם 18:30, ת"א 18:46

נלמד מהפרשה



פרשת "ראה" נקראת בדרך כלל בתחילת חודש אלול או סמוך אליו. חודש אלול הוא חודש התשובה, חודש השינוי. בפסוק הראשון בפרשתנו טמון עידוד גדול לכל אדם אשר חפץ להשתנות לטובה ולשוב בתשובה על חטאיו. מי שמגלה את הדברים הוא הגאון מווילנה ("קול אליהו", תחילת הפרשה).

לשון הפסוק "ראה אנכי נותן", בלשון הווה, תמוהה מעט. לכאורה, מתאים יותר לומר "נתתי" בלשון עבר, שהרי התורה והבחירה בין הטוב לרע ניתנה שנים רבות לפני המעמד הנוכחי, עוד במעמד הר סיני. מדוע התורה כותבת "ראה אנכי נותן", לשון הווה?

מבאר הגר"א, שהפסוק רוצה להוציא מחשבה מוטעית מלב האדם. יכול אדם לחשוב - אין לי סיכוי להשתנות ולשנות את מעשי ומחשבותי. אני באמצע חיי, כבר מזמן בחרתי את דרכי ומאוחר מידי לשנות אותה. משפחתי חיונה אותי בדרך מסוימת, אני חלק מחברה, איך אני יכול להשתנות ולשנות את הרגלי?

משל למה הדבר דומה? לאדם שנטע עץ. אם הנטיעה הייתה עקומה, תחלוף תקופה קצרה בה הגזע יתעבה, השורשים יעמיקו וכבר יהיה בלתי אפשרי ליישר אותו. הוא יישאר עקום לנצח. כדי שהעץ יצמח ישר, הוא מוכרח להיות ישר כבר מרגע נטיעתו או לפחות ממש בתחילת צמיחתו. אומר אדם לעצמו - "נטעו" אותי עקום, שורשי חדרו עמוק וגזעי כבר חסון ומחוסר יכולת תנודה. אבדו הסיכויים לשנות את מסלול חיי. ככה אני.

כדי להוציא טעות זאת מליבו של אדם, אומרת התורה "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה". אל תחיה באשליה שאתה נטול בחירה מחודשת בעקבות העבר שלך. היום אני נותן לך בחירה חדשה בין ברכה לקללה. לא משנה מה עבר עליך, מה עשית או מי היית עד עכשיו, היום בורא עולם נותן לך יכולת בחירה מחודשת.

הגר"א מדגיש בדבריו: "כל ימך, עד תשלום ימך, יש לך ברירה לבחור בדרך הטוב, אפילו עד יום המיתה". גם ברגע האחרון של החיים, יש בידיך אפשרות בחירה חדשה. הכל הפיך.

וכך כותב הגר"א: "ואם אמר יאמר האדם, מה תקנה יש לי אם הייתי רשע עד הנה, מה אעשה עם העבירות שעשיתי ואין לי תקנה? לכן אמר הכתוב 'היום', שהבעל תשובה הוא כקטן שנולד, רק שיעשה אחר כך תשובה וילך בדרך הטוב מכאן ולהבא".

מעלת השמיעה



"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעון" וכו'.

רואים אנו במה שהתורה כתבה "את הברכה אשר תשמעו" - שעצם השמיעה היא ברכה כלומר עוד לפני החלטתו - הרצון והנכונות שמגלה האדם בשמיעתו בלבד היא כבר מוקד לברכה. וכן להיפך "והקללה אם לא תשמעו". הסירוב ואי הרצון להטות אוזן ולשמעו. אטימה זו טמונה בה קללה נמרצת. הרי לנו עד היכן מעלת כח השמיעה שעל ידה אדם יכול לקיים מצוות ולזכות לכל הברכות.

ובאמת כך צריכה להיות הנהגת כל אדם הבריא בנפשו כאשר הוא שומע דברים מעוררים, צריכים הדברים לחולל מהפכה בנפשו. כל שמועה המגיעה לאזנו עליו לתרגמה להבנת הלב ולהפיק ממנה את התועלת המרבית לעבודת ה', ועל כן נקראים החכמים בשם "תלמידי חכמים" שתמיד הם בבחינת תלמידים, משום שהחכמים יודעים שעצם הלימוד מכל אדם והשמיעה לכשעצמה הם מקור הברכה וכן להיפך, אטימת האוזניים מהשמיעה, טמונה בה קללה נמרצת. ולפי זה אפשר להבין את דברי הגמרא (בב"ק פ"ה) האומרת: סימא עינו נותן לו דמי עינו, קיטע ידו נותן לו דמי ידו, חרשו נותן לו דמי כולו. ומאי שנא חרשו שנותן לו דמי כולו? אלא מפני שכל מהות האדם היא האוזן, דרכי הנהגת האדם לימודו חינוכו קשורים הם באוזן, כאשר אדם יודע להשתמש באוזן בצורה חיובית, והוא מסיר את כל האטימות הרי שהואזן מאזנת את האדם לדרך הטובה היא שנותנת לו לעלות ולהתעלות ולראות את האמת.

דוד המלך אומר בתהלים (צ"ד-ט) "הנוטע אוזן הלא ישמע, אם יוצר עין הלא יביט". מדוע לעין קרא יצירה ואילו לאוזן קרא נטיעה? ומבאר הראשית חכמה שכאשר נוטעים אילן יש לו שורשים, גזע וענפים ולבסוף פירות. כך האוזן יש לה חשיבות של נטיעה שהשלכותיה מרובות, ואפשר דרכה להגיע לחכמה עליונה. ואמנם צריך ללמוד "לשמעו" ואין זה דבר קל וכמו שסיפר הגר"ש"ז אויערבך צ"ל שליד תחנת המשטרה הסמוכה לת"ת "עץ חיים" היו עמודים עם שני אריות מעליהם. ופעם בתקופת ילדותו של הגר"ש"ז בלומדו בת"ת "עץ החיים" אמר להם המלמד שאם שני האריות ישמעו מוסיקה הם יתחילו לרקוד, הילדים "בעץ החיים" לא יודעים חכמות, הם רצו הביתה והביאו כלי - זמר וניגון לפני האריות, אך האריות לא רקדו ולא זזו ממקומם. חזרו ילדים אלה למלמד בטענה הכיצד? השיב המלמד הלא אמרתי לכם שאם האריות "ישמעו" מוסיקה, הם ירקדו אבל הבעיה שלהם היא "שאינם שומעים"... אתם אומנם השמעתם להם, אבל הם אינם שומעים. ומשום כך ביקש שלמה המלך בתפילתו: "ונתת לעבדך לב שומע" שדרכה אפשר להגיע לכל המעלות כולן.

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

הרפש והבוץ שהכריעו את הכף

היום הרוויח שלושה זהובים. התעודד הכפרי וחפץ להשיב למארחו את שלשת הזהובים שקיבל ממנו, אך הלה סירב ואמר: עדיין אינך עשיר, המתן עד שישלח ה' ברכה במעשי ידיך ותוכל להשיב לי את כספי בכבוד רב. כיון שכך, החליט הכפרי לשוב לביתו, הוא ידע שבששת הזהובים יוכל לקנות מזון לבני ביתו המתענים ברעב, מיהר וקנה קמח ושמן ועוד מצרכי מזון, וכן עצי הסקה לחימום הבית, ועמד לצאת לדרך, מארחו הרחום שידע כי על האיש לעשות דרכו בשלג, העמיד לרשותו סוס ועגלה ואמר: כאשר תחזור לעירנו לעסוק שוב במסחר, תשיב לי את הסוס והעגלה. הודה לו הכפרי מקרב לב ויצא לדרך, בשל הגשמים והשלגים הייתה הדרך משובשת והעגלה התנהלה בעצלתיים, והכפרי התפלל בכל העת שיצליח להגיע בריא ושלם לביתו. לפתע נתקל הסוס באבן ומעד, התהפכה העגלה ונפלה לתוך בור שנפער בצד הדרך, נפל הכפרי וכל חבילותיו התפזרו על פני האדמה המרופשת. כשהצליח הכפרי להרים את גופו הדואב, הביט הכפרי סביב ועיניו חשכו: העגלה הפוכה, הסוס תקוע בעמקי הבור, וכל צורותיו העלובים מפוזרים ברפש וברטיבות, מילא ייאוש את לבו וכמעט השתלט עליו, אולם הוא שב לעשתונותיו אזר כח ובידיים קפואות ניסה להוציא את הסוס מהבוץ ולהפוך את העגלה, אך לא הצליח, ובינתיים החל לרדת שלג והקור חדר לעצמותיו והייאוש שוב תקף אותו, צנח איפה והתיישב על אחד מחבילותיו ופרץ בבכי מר. באותה עת נסע יהודי עשיר בדרך המושלגת בכרכרת החורף שלו, ומבין הרוחות השורקות הגיע לאזניו קול נוסף - קולו של העני הבוכה. קול הבכי זעזע את העשיר והוא הורה לבעל עגלה לנטות לכיוון הקול, בהגיעו ראה את העני במצבו העלוב והבין את אשר ארע. כהרף עין קפץ הוא ומשרתו מהכרכרה ופנו לעזור לעני, חילצו את הסוס השקוע בבוץ, הפכו את העגלה, אספו את כל הצורות והחזירו הכל לתקנו. "תודה... תודה" מלמל הכפרי המאושר. אך העשיר לא הסתפק בכך, הוא העלה את היהודי על כרכרתו המרופדת, הושיבו והשקהו במשקה משיב נפש, ואף נתן לו מזון להחיות את נפשו, את העגלה והסוס ציווה לקשור לכרכרה וכך הוליך העשיר את הכפרי עד לפתח ביתו, ואף סייע בידו להכניס את צורותיו לתוך ביתו. בהיכנסו, הבחין העשיר בבית העלוב של הכפרי, הבחין באשתו, בילדיו ובהוריו הקשישים. מיד עם הכנסתם עטו הילדים על אביהם והתחננו ללחם. למראה הזה נקרע לבו של העשיר, מבלי להסס שלח ידו אל כיסו, הוציא את ארנקו, והגיש לכפרי סכום עצום של שש מאות זהובים. ובטרם הספיק הכפרי להגיב, אמר העשיר: ראשית לכל, האכל את בני ביתך, ולאחר מכן קנה לך בית ראוי לשמו, ופתח לך עסק שממנו תתפרנס. עמדו בני הבית המומים ונבוכים ולא ידעו כיצד להודות לעשיר שגמלם טובה כה גדולה, אך העשיר לא המתין למלות תודה, בלבו רחש תודה לקב"ה על שזימן לו מצווה חשובה שכזו, הוא פנה החוצה והמשיך דרכו בשמחה רבה. מני אז חלפו שנים רבות ובא זמנו של העשיר להסתלק מן העולם, הגיעה נשמתו לבית דין של מעלה ונשאלה: "נשאת ונתת באמונה?" בטרם הספיק העשיר להשיב, באו אלפי מלאכים וכל אחד הכריז על עבירה שעשה המנוח, ונפסק דינו לגהינום. אך בטרם נחתם פסק הדין הגיע מלאך מליץ יושר אחד ושאל בקול גדול: "כיצד אפשר להשליך לגהינום אדם שהחיה עשרות נפשות מישראל, הרי נאמר 'כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא'..." החליטו להניח את זכויותיו וחובותיו על שתי כפות המאזניים ולראות איזו תכריע, והנה לא הספיקו המצוות להכריע את הכף לטובה, מיהר המליץ להביא את הכפרי העני, את הוריו וילדיו, ושמו אותם על כף הזכויות, אך גם הם לא הכריעו את הכף. אז רץ המלאך והביא אף את העגלה והסוס, אך גם אלה לא הכריעו, המלאך המליץ לא אמר נואש ומיהר להביא את כל הבוץ ורפש שדבקו לעגלה, ולסוס ולצורותיו של העני, והטיל אותם אל תוך הכף, ואז קרה הדבר - כף הזכויות הכריעה את כף העבירות, ומיד נפסק דינו של העשיר לגן עדן. תם סיפורו של הרה"ק מרוזין, ר' מאיר בעל הבית, השפיל מבטו ולאזניו הגיע קולו של הצדיק: "השומע אתה ר' מאיר, לעיתים מסוגל רפש ובוץ של יהודים לחלץ מן הגהינום. ולמה לך להתלונן?..." הנהר' ר' מאיר בראשו בהסכמה.

אווירת חג ירדה על העירה הקטנה, הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א נכנס בשעריה והתכונן לחנות בה במסעו. יהודי העיר התרגשו, הן לא בכל יום זוכה עיירתם הקטנה לארח אחד מצדיקי הדור, עשירי העיירה התווכחו ביניהם על הזכות לארח את הצדיק בבתיהם, ולבסוף נפלה הזכות בחלקו של ר' מאיר, יהודי עשיר ונכבד המפזר כספו לצדקה ובקי בחדרי התורה. אל ביתו הגדול והמפואר עשתה דרכה מרכבתו של הרב, חום נעים שרר בבית, לעומת צינת החורף ששררה ברחובות המושלגים, הצדיק שוכן, כמובן, בטוב ובנאה שבחדרי הבית, והמארח השתדל להנעים את שהותו ככל האפשר. עד מהרה החלו יהודי העיירה לנהור את ביתו של ר' מאיר, איש איש ומשאלת לבו, איש איש וצרת נפשו, והכל חפצים להיכנס לחדרו של הרב, לפרוק את מועקת לבם וליטול מהצדיק ברכה ומילת עידוד. הקור העז לא הרתיע את הממונים, שצבאו על דלתות הבית, רבים הביאו גם את נשותיהם ועולליהם, כדי שאף הם יזכו להתברך מפי הרב. כשנפתחו דלתות הבית פרץ כל הציבור פנימה לעבר חדרו של הרב, ור' מאיר המארח, מבית חסר אונים על המאומה המתחוללת בביתו הנאה, על המרבדים המתלכלכים ברפש, על הרצפה שהבהיקה לפני רגע ועתה מכוסה מעטה של בוז וכו', "אמנם זכיתי בזכיה גדולה" מהרהר ר' מאיר, "אך אני אשלם תמורתה מחיר יקר". עוד רגע קט וקבוצת חסידים נלהבת פורצת לבית בקול שאון, הללו נשאו עמם בוז ורפש, ומבלי לתת דעת על העולם הגשמי שבתוכם הם ניצבים, מלכלכים הם את אשר לא התלכלך עד כה. ר' מאיר ואשתו מביטים ב"חורבן" שירד על ביתם הנאה, ושוב אינם מסוגלים להבליג, "כיצד מעיזים אתם ללכלך כך את ביתי?" מתפרץ לבסוף ר' מאיר, הלא מילאתם את ביתי בבוץ ורפש. הביטו הנוכחים סביבם והבינו ללבו של המארח, ניסו לקרצף את הרפש, אך לא הצליחו - מעונו של ר' מאיר הושחת כמעט ללא תקנה. בערב לאחר שעזבו כל האורחים את חדרו של הרב יוצאו מעודדים ומאוששים אל אויר הלילה הצונן, שלח הרב לקרוא לר' מאיר. פסע ר' מאיר לעבר חדר משכנו של הצדיק ובדרכו ראה כיצד עמלות המשרתות לנקות את הבית. הרב נעץ מבטו בפניו של ר' מאיר ולבסוף אמר: "ברצוני לספר לך סיפור נאה". עשה ר' מאיר אזנו כאפרכסת, והרה"ק מרוזין החל לספר: יהודי כפרי עני היה מטופל בשרה בנים, ובנוסף עליהם היו סמוכים אל שולחנו גם הוריו הקשישים, אותו כפרי דר בבית שכלל אינו ראוי לתואר בית, בימות החורף היו הגשמים חודרים פנימה, ובקיץ היתה השמש קופחת על ראשי בני הבית. היה זה יום חורף צונן ומושלג, בביתו של הכפרי שררה חשכה, שכן פרוטות לקניית נר לא היו בנמצא, ומובן שעל עצי הסקה איש אף לא העז לחלום, התכרבלו בני הבית בבלויי הסחבות שלהם למצוא להם מסתור מהקור וטיפות המים הדולפים לתוך הבית. בפניתו ישב בעל הבית מכורבל בסחבותיו ולבו מלא צער, "עד מתי אפשר להתקיים בתנאים שכאלה?" הרהר, צר לי לראות את אשתי וילדי במצב עלוב שכזה, אך צר היה לו שבעתיים לראות כך את הוריו הזקנים והחלושים, הן נאמר "כבד את אביך ואת אמך" - כלפיהם חובתי גדולה יותר. בבוקר המחרת שככה הסערה, והכפרי החליט לעזוב את ביתו ולצאת לעיר הגדולה, אולי שם יאיר לו המזל פנים? נפרד מבני משפחתו, שם תרמיל על שכמו ויצא לדרך. ימים רבים הלך עד הגיעו לעיר הגדולה, ובעיר - אל מי יפנה באין לו קרוב או מכר, נכנס איפה אל בית המדרש ופתח בתפלה, מתוך לב קרוע בקעה תפילתו ועיניו זלגו דמעות כמים. כשסיים תפילתו הבחין כי יהודי עומד מן הצד ומתבונן בו, "מדוע תבכה?" שאל האיש. "אנא ספר לי אולי אוכל לעזור לך". סיפר לו הכפרי על צרותיו הרבות, פניו של האיש נפלו בשמעו את דברי היהודי, בכל לבו חפץ לעזור לו, אך מה הוא מסוגל לעשות ואין הוא נמנה עם העשירים. בכל זאת שלף מכיסו שלושה זהובים והגישם לכפרי, "קח זאת" אמר, וצא לשוק ובורא העולם הממציא פרנסה לכל בראויו, בוודאי לא יקפח אותך, אך בטרם תצא לנסות את מזלך, בוא עמי לביתי ותסעד את לבך ותננו מעמל הדרך, וכך תוכל לכלכל מעשיך בצלילות הדעת. לאחר שתסעד הכפרי בבית מארחו ואף נח מהדרך, יצא עמו המארח אל השוק לעזור לו במסחרו, ואכן עד מהרה הזדמן לכפרי עסק כלשהו, ובאותו

פינת ההלכה - הלכות ריבית



תקנה לבעל גמ"ח שאנשים משבחים אותו על ההלואה

שאלה: גביר אמיד מנהל בביתו גמ"ח ומלווה כסף לאנשים, אולם מרוב רגילות וכן מאי ידיעת ההלכות על בוריים, רגילים הרבה לוויים לשבח את המלוה ולומר לו דברים טובים על ההלואה. המלוה שיודע שיש בזה איסור רבית, אינו מוצא מנוח לנפשו, וחושש שיצא שכרו בהפסידו, כי אף שמלוה כסף לנצרכים, הרי מצד שני הוא מכשילים באיסור רבית דברים, ומה יעשה לינצל מחשש איסור.

פתרון: יעשה אחד משני העצות.

א. ירגיל את עצמו לומר ללוה בעת קבלת הכסף 'אני שמח להלוות לך, אבל אל תאמר לי תודה כי זהו רבית דברים', ובכך קיים מצות הלואה למהדרין וגם לימד את הלוה הלכה למעשה בהל' רבית.

ב. יקנה את כל כספי הגמ"ח לחבירו, באופן שהכסף יהיה באחריותו המלאה של חבירו, שאם יהיה אונס יצטרך חבירו לשלם, ויאמר לכל לוח שהכסף אינו שלו אלא של חבירו, והם מתחייבים הכסף לחבירו, באופן זה אף שאומר לו 'ישר כח אין בזה איסור.'

סברת הדברים: מבואר בגמרא וש"ע (ס' קס סעי' יא) דאף רבית דברים אסורה, ואסור לשבח את המלוה על ההלואה שנותן. כל שאומר לו דברים טובים יותר מאמירת 'תודה' שגרתית הניתן לכל אדם אפי' שלא עשה לו טובה לבסוף. ולכן אם המלוה חושש שמכשיל בזה אנשים, יש בידו שני אופנים לצאת מחשש.

הקדמה שאסור לשבח

א. ירגיל את עצמו להקדים לכל לוח שהוא נהנה מאוד להלוות לו ולקיים מצוות הלואה אבל מבקש ממנו שלא יודה וישבח אותו כי יש בזה איסור רבית דברים. כי הלוויים הרגילים לשבח את המלוה היינו או משום חסרון ידיעה, שאינם יודעים שאסור לשבח את המלוה, או מחמת אי נעימות שמקבל הלואה וטובה גדולה מחבירו ואי אפשר לצאת מביתו מבלי לשבח או לומר לו דברים טובים.

הקנת הכסף לאחר

ב. אם רוצה יש בידו ברירה נוספת, יקנה את הכסף לחבירו הטוב בתורת הלואה, והכסף יהיה שייך לחבירו באחריותו המלאה, דהיינו שאם הכסף יאבד יצטרך חבירו לשלם מלוא הסכום, ויפרש לכל לוח שהכסף אינו שלו אלא של חבירו, והוא מחויב להחזירו לחבירו, והוא רק שליחו של המלוה להלוות ולקבל את הכסף עבור חבירו, באופן זה מותר ללוה לשבח אותו, וכמבואר בש"ע (ס' קס סעי' טז) דרבית אינה אסורה אלא מלוה למלוה, אבל מותר ללוה לשלם רבית לשליח שמשגיח לו ההלואה, וה"נ הרי משבח רק את השליח ולא את המלוה עצמו ואין בזה איסור.

ואין לו לחשוש שעכשיו מפסיד מצוות הלואה, דהרי חבירו מלוה הכסף לאנשים ולא הוא עצמו, וא"כ איזו תועלת יש לו בכל הגמ"ח כיון שאינו מקיים בזה מצוה, נראה דלא הפסיד כלום מחמת כמה סיבות. א. הרי מלוה סכום זה לחבירו וגם בזה מקיים מצוות הלואה, דחבירו לוח ממנו כסף. ב. אף שחבירו הוא אדם אחד והוא רוצה להלוות כסף לכמה שיותר אנשים, גם זה לא הפסיד שהוא מלוה כסף לחבירו כדי שיוכל להלוות 100 אנשים, ונמצא שהוא ממציא הכסף ל-100 אנשים ויש לו חלק בהלוואות אלו. ג. כמו כן הרי הוא גם טורח ועוסק בפועל בהפעלת הגמ"ח וגם לגבאי יש חלק במצוות הלואה, וא"כ לא הפסיד כלום מהסכום זה. ובפרט שכל כוונתו בהלוואה לחבירו הוא רק כדי לקיים מצוות התורה בשלימותה ללא חשש איסור, וא"כ בודאי לא נגרע בזה ממעשה המצוה. **ומכאן קריאה לכל בעלי גמ"ח למיניהם, שמשקיעים כספם בעשיית חסד ועוזרים לאנשים בעת דוחקם, שיזהרו שלא יצאו שכרם בהפסדם, באנשים שאינם נזהרים ומשבחים אותם על ההלואה, ונכשלים באיסור רבית דברים.**

מתוך ספר התשובות בהלכות ריבית - "ברית פנחס"

לשאלות בהלכות ריבית ניתן להתקשר ל- 02-50-15-920 • לשיעורים בהלכות ריבית ניתן להאזין ב"קו הריבית" - 0723705882

פרפראות לתורה

השבת הקרובה היא **שבת** מברכין של חודש אלול. זוהי שבת מיוחדת ובעלת השפעה עצומה. הדברים נלמדים מכתב שכתב רבי אהרן מקרלין לבנו, בו ציין ש"היות ואין מברכים את חודש תשרי בשבת שלפני תחילת החודש, יש לכוון בברכת החודש **אלול** גם על חודש תשרי".

הרב אלימלך בידרמן מביא את הדברים ב'באר הפרשה' ומוסיף כי ממילא, כאשר מברכים את חודש אלול - הדבר משפיע גם על חודש תשרי, וראש חודש תשרי הוא ראש השנה המשפיע על השנה כולה. "נמצא, שבברכת חודש זה נכללת כל שנת תש"פ וכל אשר יתרחש בה".

בספרי המוסר מובאים הנהגותיהם של גדולי ישראל בדורות עברו, בימי חודש אלול ובשבת בה מברכין את החודש. ידועים דבריו של רבי ישראל מסלנט: "מלפנים כאשר ידעתי - כל איש אחזו פלצות מקול הקורא 'קדוש אלול'" (אור ישראל איגרת יד). בספר 'ובכן צדיקים' מובא מתלמידיו של רבי ישראל סלנטר שתיאר את הדברים: "אחרי שקול הקורא של שליח הציבור 'קודש אלול', התהלך רבי ישראל כולו מזועזע והרגישו עליו את ההבדל בין תפילת המוסף לבין תפילת שחרית שעברה, כי תפילת מוסף כבר נכללה בין **תפילות** אלול".

מסופר על החפץ חיים כי בשבת מברכין של ראש חודש אלול, כאשר התחיל החזן לומר את המילים 'ראש חודש אלול יהיה ביום...' הזדעזע החפץ חיים ונרתע כל גופו, ופרץ בבכי גדול, עד שאימה וחרדה נפלו על כל קהל המתפללים.

בספר 'דרכי חיים ושלום' מסופר על רבי חיים אלעזר שפירא ממונקאטש. שבשבת מברכין אלול, כשהרים את קולו באומרו: "ראש חודש אלול יהיה ביום פלוני", חיל כילודה אחז את כל השומעים. וכן אחר כך, באמירת 'יחדשהו' היה מוסיף אחר 'ולרפואה שלימה' ואומר בקול בוכים: 'ולתשובה שלימה ולגאולה קרובה ונאמר אמן', קולו היה כה מזעזע, עד שאפילו לב אבן היה נימוח והאדם היה מתחיל לפשפש במעשיו.

כיצד עלינו להתנהג כשאנו שומעים שחודש אלול מתקרב? בספר 'לקח טוב' מסופר שפעם אחת ראה אחד מחיילי ניקולאי אדם שיכור באמצע הלילה וקרא לו להזדהות. השיכור לא הגיב לקריאה ולא הזדהה. חזר החייל וקרא לאיש ודרש ממנו להזדהות. גם הפעם נשארה קריאתו ללא מענה בפעם השלישית צעק החייל: "אני חייל של המלך ניקולאי ואני מצווה עליך להזדהות". משלא נענה האיש גם בפעם הזאת, ירה בו החייל ופצעו.

השנים עמדו למשפט: השיכור על כך שלא נענה לקריאתו של החייל, והחייל על כך שפצע את השיכור. טען הפצוע: "מדוע ירית בי?", משהשיב החייל שעשה זאת משום שהלה סירב להזדהות, שב האיש וטען: "הלה ראית שאני מתנדנד כשיכור".

ענה לו החייל: "כאשר שומעים את השם 'ניקולאי', גם שיכור צריך להתכח מיינו". והמסר עבורינו: "כאשר שומעים את הקול הקורא 'אלול' - צריך כל אדם להתעורר".

מסופר על ר' שרגא גרוסברד זצ"ל, כשעבר לפני התיבה בשבת מברכין חודש אלול, והכריז על החודש - היה קולו נשנק מבכי וכולו היה רוטט מימי הדין הממששים ובאים.

זמני התפילות

לשבוע פרשת "ראה" המתחיל ביום שישי כ"ט באב התשע"ט

תפילות ימי החול

שחרית מנין א'	נץ החמה" (בהיכל ביהכנ"ס)
שחרית מנין ב' (קרבות 6:10)	6:20 (בקומת הכולל)
שחרית מנין ג' (קרבות 6:50)	7:00 (בהיכל ביהכנ"ס)
שחרית מנין ד' (קרבות 8:00)	8:10 (בהיכל ביהכנ"ס)
מנחה מנין א'	13:15 (בקומת הכולל)
מנחה מנין ב'	18:45 (בהיכל ביהכנ"ס)
ערבית מנין א'	19:25 (בהיכל ביהכנ"ס)
ערבית מנין ב'	20:45 (בקומת הכולל)

שיעורים בימי החול (א'-ו')

כולל אשמורת הבוקר	ימים א'-ה' (4:00-7:00 בבוקר)
שיעור בדף היומי	ימים א'-ו' (8:15-9:15 בבוקר)
הלכה וענייני דיומא	ימים א'-ד' (בין מנחה לערבית)
שיעור לנשים בהשקפה	יום ב' (20:30)
פרשת שבוע	יום ה' (בין מנחה לערבית)
שיעור בהלכות ברכות	יום ג' (19:45-20:45)
כולל ערב בע"ב ואברכים	ימים א'-ה' (19:00-20:45)
כולל ערב אברכים	ימים א'-ה' (21:00-23:00)
משמר ליל שישי	יום ה' (עד 12:00 הנץ)
כולל שישי	יום ו' (9:00-11:30)

תפילות שבת קודש

מנחה מנין א'	13:15 (בהיכל ביהכנ"ס)
שיר השירים	בכניסת השבת
מנין ב'	פלג המנחה
מנחה ערב שבת מנין ג'	18:45
קבלת שבת ואחריה דרשת פרשת השבוע מפי רב ביהכ"נ ומיד לאחר מכן תפילת ערבית.	
שחרית מנין א'	שעה לפני הנץ
שחרית מנין מרכזי	7:40 (קרבות)
מנחה מנין א'	13:15
מנחה מנין ב'	18:00
ערבית מוצש"ק מנין א'	10 ד' לפני צאת השבת
ערבית מוצש"ק מנין ב'	בצאת השבת 19:42

שיעורים בשבת קודש

שיעור בדף היומי	7:15
פעילות לילדים	9:00
תהילים לילדים	12:30
שיעור בגמרא מסכת סוטה	12:30
אבות ובנים	16:00
פרשת שבוע לנשים	16:45
שיעור לגברים בהלכה ובאגדה	17:00
שיעור ב"עין יעקב"	19:30
שיעור בנביא מלכים	21:15

בית הכנסת ובית מדרש "בית לוי"

סליחות

"בן אדם מה לך נדום קום קרא בתחנונים"

כמידי שנה תתקיים אמירת סליחות בכל המניינים החל מיום שני, ב' אלול התשע"ט כדלהלן:

מנין א' סליחות	4:40 בהיכל ביהכנ"ס
מנין ב' סליחות	5:30 בקומת הכולל
מנין ג' סליחות	6:10 באולם החדש שבקומת הכולל
מנין ד' סליחות	7:20 באולם החדש שבקומת הכולל
שחרית - 8:10	"הודו" בהיכל ביהכנ"ס

הציבור היקר מוזמן להשתתף ולהתחנן לרחמי שמים
יה"ר שיתקבלו תפילותינו ברצון

אולם האירועים של בית הכנסת ובית מדרש "בית לוי"

מדמינים אתכם לביקור והתרשמות באולם החדש והמשופץ

מתאים לברית מילה • סיומי מסכת • אזכרות • שבת חתן • כנסים והרצאות

(ללא תזמורת וכלי נגינה באירוע לילה)

ההכנסות קודש להחזקת כולל • לבניית מקוה • לנוקקים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

02-6540906 • 054-4222931 • 054-3551383

ביהכ"נ "בית לוי" רח' יוסף חכמי מול מס' 51 ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדרג' בית וגן ירושלים

העלון מוקדש

להצלחת דבורה אורית בת שרה הי"ו
לזיווג הגון ולהצלחת רם בן איילה הי"ו
להצלחה ברוחניות ובגשמיות לירון בת איילה הי"ו
לזיווג הגון נתנאל בן איילה הי"ו
לזרע קודש של קיימא אוריין בת איילה תחי'

לע"נ מרון מלכא ר' עובדיה יוסף בן גורג'יה זצוק"ל
לע"נ שאול חי לוי בן מרים ז"ל
לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל
לע"נ משה עברני בן מרים ז"ל
לע"נ המיד עברני בן בתיה ז"ל
לע"נ יהודה חי כספי בן מוזל ז"ל
לע"נ ר' יצחק מזרחי בן שולמית חיה ז"ל
לע"נ לאון יהודה גריון בן סולטנה ז"ל
לע"נ שושנה עטיה בת פרוחה ע"ה

בשורה משמחת

התפנו מספר מקומות

בכולל ערב בשכונת בית וגן

• מיזעד לאברכים רציניים בלבד

(המקפידים על שמירת סדרים וניצול הזמן).

• לימוד בחברותות חובה

• נושא לימוד: מה שליבו הפץ

• תחילת הלימוד: 7:15 • מס' המקומות מוגבל.

פרטים בטל': 052-7021104